

Frítíð og ungdómur

Nú samferðslan eftir landi er so væl útbýgd, er vandi fyri, at ungdómur okkara fer at leita langa leið við bili fyri at njóta ymiskar frítíðarmøguleikar, um hesir ikki finnast á staðnum. Í fleiri førum er hetta longu veruleiki.

Nevnast kann, at í einum av næstu grannalöndum okkara, er støðan tann, at so gott sum onki dansihøli er at finna uttanfyri høvuðsstaðin. Avleiðingarnar av hesum eru, at ungdómurin har javnan ferðast í upp til 100 km fyri at koma til høvuðsstaðin í dans eitt vikuskifti.

Frítíðarmøguleikar í øllum landinum

Undir slíkum umstøðum sova foreldur ikki ótta-lis. Hetta metir javnaðarflokkurin sum ein samvitskuspurning og vil flokkurin til leggja alla orku í, at fremja ein mið-

visan politikk á hesum øki — ein politikk, sum tryggjar, at neyðugir frítíðarmøguleikar verða í øllum partum av landinum.

Tað er ein sannroynd, at bygðalógini í nógvum førum ikki hava figgjarliga orku til at halda rakstrinum gangandi í eitt longri áramál. Tað verður tí neyðugt, at landið og kommunurnar, bæði lata byggi og rakstrarstúdning. Byggistudningurin kundi verið latin við t.d. 30 pst. frá landinum og 20 pst. frá kommununum. Rakstrarstúdningurin kundi verið ávikavist 15 og 10 pst.

Tørvur á tekniskari hjálp — frítíðar-ráðgevarar

Ein annar partur av mál-unum er tað virksemi, sum húsið skal vera karmur um. Mangt bendir á, at hetta virksemið dovnar, og at tað í summum førum

dettur niður tyri. Hetta kemst helst av tørvandi tekniskari hjálp og vegleiðing. Neyðugt tal av frítíðarráðgevarum kundi loyst henda spurning.

Hesir ráðgevarar kunnu t.d. samskipa virksemið, soleiðis at sjónleikir, konsertir, framsýningar o.a., sum er framtí einum parti av landinum, eisini kunnu koma til aðrar partar av landinum, og soleiðis verða til gleði og gagn fyri nógv fólk.

Hóast lóntir frítíðarráðgevarar verða settir, verður tað kortini neyðugt, at fólk, sum hava áhuga fyri frítíðarvirkssemi og leiða slík, fáa útbúgving við skeiðvirkssemi.

Skúlarnir mugu ikki standa tóm

Í summum førum og til ávís endamál kunnu skúlarnir ella aðrir almennir bygningar vera hóskandi. Tað má haldast óvugt, at t.d. skúlabygningarnir standa tóm tann partin av samdøgri, tá ungdómurin válar úti á gøtum orsakað av tørvandi hølum til frítíðarvirkssemi.

Tá sagt verður til ávís endamál, so verður hugsað um, at hetta virksemi skal vera av slíkum slag, at tað kann fara fram í einum skúla, uttan kortini at verða í stríð við tær reglur, ið galdandi eru fyri skúlarnar.

Javnaðarflokkurin er av tí áskoðan, at eitt hóskandi tal av ítróttarhallum eigur at verða bygt, soleiðis at allir borgarar í samfelagnum fáa høvi til at gera nýtslu av eini ítróttarhøll. Umframt byggistudningin, sum verður veittur, vil javnaðarflokkurin virka fyri, at rakstrarstuðul eisini verður latin.

Visandi til stóra virksemið innan ítrótt, vil javnaðarflokkurin virka fyri, at ítróttarráðgevari aftur verður settur.

Ov nógv til ítróttin í mun til annað

Alt gott um ítrótt. Mær dámar sjálvur væl ítrótt og havi eg verið upp í ítrótti í fleiri ár. Men uttan at fornerma nakran vil eg siga, at ítrótturin verður drigin í so nógv fram í mun til onnur frítíðarmál. Ítróttur eigur avgjørt at stuðlast. Har eru øll samd. Men ítróttur er ikki bara bóltur.

Vit lesa í søguni, at landsmaður okkara Sigmundur Bestisson var millum bestu ítróttarmenn í síni tíð. Men kann iðkaði frælsan ítrótt.

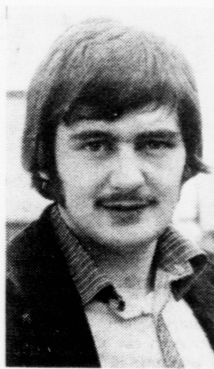
Hetta er nakað, vit áttu at tikið upp av álvara. Fyri stuttum visti ungur føroyingur í Danmark, at hann var millum bestu svimjarar í Norðurlöndum. Til hesar ítróttargreinar høvdu eisini komið fleiri luttakarar enn teir, ið bert hava bóltteyg. Ein einstaklingur kundi stungið seg fram og gjørt seg galdandi internationalt, um ikki eitt heilt lið kann byggjast upp. Hetta hevði eisini egjað fleiri at luttikið.

Meðan ítróttur á hvørjum ári stendur á figgjarlógini, sæst einki til annað ungdómsarbeiði. Eitt nú skótar. Um slík feløg eisini vóru stuðlað, hevði hetta egjað teimum til viðari virkssemi.

Prutlbreytir

Eitt, sum Havnin er komið í neyð av, eru knallertirnar. Hetta er ikki nakað ókent fyribrigdið aðra staðni heldur. Eg las nú um dagarnar, at tveir politimenn í norska býnum Drøbak høvdu fingið til uppgávu at steðga motorsúkkululevnaðinum í býnum. Jú, væl bar til. Heldur enn at taka súkkulur heim á stöðina, stovnaðu hesir báðir saman við teimum sonevndu »motorbøllum« ein motorklub.

Og hetta gav úrlit. Unglingarnir fingi áhuga fyri felagnum. Góvu seg tí at kanna súkkulurnar. Høvdu framsýningar av gomlum súkklum o.s.fr.



Umframt at politistarnir ikki longur bara vóru nokur »nokk sagt«.

Eitt gott dømi fyri at tikið upp. Hvi ikki lata Ráðið fyri Ferðslutrygd gera eina knallertbreyt, har teir kunnu royna síni kynstur við t.d. kappingum av ymsum slag. Samtíðis kundi verið givin kunnleiki um ferðsluløg og -trygd. Hetta má tverri ásannast at tøva, sum støðan nú er.

Dansiviðurskipti

Diskotekklubbarnir eiga at stuðlast, so teir fáa fult ræði á sær sjálvum. Eitt dansiorkestar, sum skal byrja av nýggjum og hava síni egnu ljóðfór, kann skjótt koma í rasshaft figgjarliga. Fyrst eru ljóðfórini dýr. So kemur stuttleikaskatturin aftur at. Slíkt eigur at vera stuðlað undir heitinum list. Vit vita, at t.d. hornorkestar fáa peningastuðul. Tað skuldi verið líka nærliggjandi, at eitt dansiorkestar eisini fekk stuðul.

»Ungdómssentur«

Eitt sokallað »ungdómssentur« er harðliga tiltrøngt í Havnini. Eitt hús við nógvum mogleikum. Tað má berast so í bandi, at fólk fáa at kenna eina ábyrgd. Vis ungdómnum álit, og hann lonar tað fleiri ferðir aftur. Latið tey ungu sjálvi sleppa at reisa eitt tilikið hús. Latið tað almenna styðja við peningi og ráðum. Tað hevði verið sum at bygt síni egnu hús. Tey høvdu verið góð við tey. Høvdu fjálgjøð og vart um tað. Og fyrst av øllum. Tey høvdu NÝTT tað.

Í einum slíkum húsi kundi verið eitt ótal av mogleikum.

Lat meg nevna ein. Tað er tann mentanarlígr spurningurin. Har kundi verið konserthøll, bókasavn, handverksrúm o.a.m.

Eitt ungdómsmeginfelag

Eitt annað, ið hevði bött munandi um áhugamál teirra ungu, var, um ungmannafeløg runt landið, samskipaðu seg í eitt meginfelag. Sum t.d. ÍSF. Tá hevði verið ringt at komið uttan um ynski teirra ungu.

Men alt botnar í tí sama. Pengum. Men vil fólk veruliga gera nakað fyri at hjálpa ungdómnum burtur úr núverandi støðuni, so sum øll siga og vilja, lata tey fegin eitt oyra til hetta, so avgjørt neyðuga endamál.

Ti enn vit tala, men ov lítið gera.

Samhald má vera.

Edvard í Skorðuni
Joensen

Aftursvar til »Demos«:

Sømiligur felagsfundur

Tann, sum røpar upp um sømiligur felagsfundur, so sum tann fundin, ið hildin varð sunnukvøldið 22/10 í Hvalba av javnaðaráhugaðum, hann má hava eitt óskiligt mark í millum sømiligheit og ósømiligheit. Undirritaði føli meg ikki sum ein brotsmann av teirri orsök, um eg var til handan aðurnevnda fundin.

Eg havi altíð torað at tóna reint flagg, og hettar fari eg ikki at spyrja nakran til ráðs um. Eg bleiv ikki sørt skakkur, tá eg sá eitt lesarabrev í Dimmalætting 26/10, har eg bleiv úthongdur fyri at meta um mín pris sum menniskja.

Skam til takk fái tú Demos.

Tú kundi tó torað at sett rætta navn títt í blaðið. Lat tað beinan vegin verða sagt, at eg ikki liði av persónsdyrkan, men havi mínar politisku hugleiðingar ella metingar.

Í brævi tínum eru fleiri smærri og stórrí ósannindi. Tað, at tú ikki sjálvur hevur verið á nevnda fundi. Hetta kann eg væl meta um, tí tað, at eg skuldi hevja Atla Dam, lógmann, til skýggja ella

tilbiðja hann, er eitt grovt fornærmilsi móti mær.

Tá ein tosar um politikk, eigur ikki mest at vera tosað um persónarnar, men grundsónarmiðini, og tað er so ein annar táttur, hvussu valdir menn greiða tey politisku málini úr hondum. Eg kom bert einaferð at nevna A. Dam, og minni kundi tað illa vera. Harra Demos. Mær kom so smøgt í tankar, at Meistarinn segði einaferð við lærusveinar sínar: »Tað sum eg lýði tykkum í oyra, skulu tit fara upp á tekjuna og kunngerar«.

Sostatt hevur tú nú profiterað og ikki agiterað. Øvund og hatur eru ringar sáttir fyri mannasálina, og tað frábíði eg mær. Nøkur av okkum vilja fyrst hava okkurt, sum gagnar okkum persónliga, so skulu vit tóna flagg.

Men hinvegin ongan persónligan ágóða, ja, so loypa tey frá, ella hoppa av, út í okkurt óvist, bert ikki vera støðufastur. Enn standi eg har, og altíð havi mett meg at hoyra heima.

Vágur, 29/10-78

Hentzar Joensen

Stórbroytingar í skattalógini

Í hesum valskeiði hevur lógtíngið fram munandi broytingar í skattalógini. At javnaðarflokkurin eigur sín stóra lut í hesum broytingum, sæst best, tá hugsað verður um, at størstu broytingarnar eru gjørdar fyri tey minni mentu.

Sum dømir kunnu vit nevna:

At barnafrádrátturin í landsskattinum er hækkaður úr 400 upp í 800 kr. fyri hvørt barn.

At børn undir 16 ár, sum t.d. egna, nú kunnu skatta sjálvstøðugt, uttan at foreldrin missa barnafrádráttin, og at hesi børn kunnu hava eina inntøku uppá umleið kr. 15.000,00 áðrenn tey fáa nakað oyra í skatt.

At ein einligur pensionistur í eini kommunu, har skattaprocentið er 10, sum við seinastu skattaálikning fekk ein skatt uppá kr. 1.740,00, við komandi skattaálikning kemur at fáa kr. 0,00.

At eini hjún við fólkapensión í eini kommunu, har skattaprocentið er 10, sum við seinastu skattaálikning fingi ein skatt uppá kr. 4.370,00, við komandi skattaálikning koma at fáa kr. 0,00.

At kommunurnar kortini onki koma at missa við hesi skipan, tá landskassin ber kostnaðin av hesum, og sostatt kemur at endurgjalda kommununum tann mista skattin.

At har, sum bæði maður og kona eru í vinnu, verða tey nú skattað hvør sær.

At skattastigin ikki er progressivur (ikkí vaksandi) frá kr. 40.000 til kr. 200.000. Hetta vil siga, at her verða allar krónurnar skattaðar eins.

At vit hava fingið eina bruttoskattskipan, sum ger tað møguligt at fara yvir til kelduskatt, og hetta seta vit okkum fyri at fremja í komandi valskeiði.

Ja til
kelduskatt
X við
Javnaðarflokkinn